

Краєвиди рідної землі

Про партнерську співпрацю краєзнавців та «Вікімедіа Україна»

Національна спілка краєзнавців України останніми роками тісно співпрацює з громадською організацією «Вікімедіа Україна». Спільні завдання із популяризації історії та культури рідного краю сприяли народженню цікавих проєктів, присвячених історії міст і сіл України, її історико-культурній спадщині. Широкий резонанс у нашій країні та за її межами отримав успішний захід, проведений у вересні 2012 р. «Вікімедіа Україна» за підтримки Спілки, – міжнародний фотоконкурс «Вікі любить пам'ятки», як складова міжнародного проєкту «Вікіпедія» за участю 36 країн (див. журн. «Краєзнавство». – 2012. – №4). Вперше в Україні був сформований своєрідний народний банк світлин з коротким описом історико-архітектурних пам'яток нашої держави, який вмістив 41 466 об'єктів культури. До всесвітньої інформаційної мережі було підготовлено для використання 33 177 зображень 7 125 пам'яток з усіх куточків України, а найбільше з Київської, Одеської, Харківської, Львівської областей та Криму.

Непересічне значення цього проєкту було не лише у представленні українському і світовому загалу самотнього і унікального надбання культури України, але і привернення уваги громадськості до нагальних проблем збереження неповторної національної спадщини. Необхідно підкреслити, що кожна світлина була сповнена почуттям гордості авторів за свою культуру, крізь яке прозирав громадянський біль за байдужість і знищення історичної пам'яті. За матеріалами конкурсу разом із Спілкою був підготовлений фотозбірник, куди увійшли кращі роботи з короткими анотаціями до пам'яток. Партнерське співробітництво Спілки із «Вікімедіа Україна» продовжується в рамках проведення чергового міжнародного фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» – 2013, де Україна бере участь в числі 53 країн.

Навесні 2013 р. члени «Вікімедіа Україна», опираючись на попередній досвід, започаткували Перший національний фотоконкурс «Вікі любить Землю». І хоч природоохоронні вікіпроєкти існують у Чехії, Англії, Італії, Німеччині, Польщі, Франції, Румунії, проте українська ініціатива вперше в центр уваги винесла проблему заповідників і пам'яток природи, як основу збереження сучасного екосередовища.

Конкурс тривав з 15 квітня до 15 травня 2013 р., і мав на меті загострити увагу сучасного суспільства до актуальних проблем збереження

природних багатств і ресурсів України, поширити інформацію серед користувачів Інтернету про визначні місця природо-заповідного фонду та садово-паркового мистецтва нашої країни, а також провести облік і створити інтернет-каталог світлин пам'яток природи, і врешті-решт показати неповторну красу української природи, дивовижне розмаїття рідної землі, багатойсклястими горами і рівнинними степами, прадавніми лісами і глибоководними морями, ріками, озерами.

Для проведення конкурсу були запрошені відомі фахівці з питань краєзнавства, пам'яткознавства, охорони екосередовища та фотохудожники: члени Національної спілки краєзнавців України, Національного екологічного центру України, Національної спілки журналістів України, Національної спілки фотохудожників України, Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, Всеукраїнської ліги зі зв'язків із громадськістю, видання «National Geographic Україна» та представники ЗМІ.

Взяли участь у фотоконкурсі 365 учасників з усіх регіонів України. Їх роботи стали надбанням світового інформаційного простору та поповнили вікісховище на 11 736 світлин, а це унікальні заповідники, ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, ботанічні дендрологічні, зоологічні сади і парки, а також пам'ятки садово-паркового мистецтва України.

Як член журі, можу засвідчити, що серед великої кількості представлених робіт складно було обирати кращі, настільки значна частина їх виділялась яскравістю художнього виконання, цікавим змістом та самотнім авторським баченням. Краєвиди української природи не залишили спокійними нікого із членів журі, що вилилось у бурхливі обговорення на засіданні в приміщенні інформаційного агенства «Regionews» під час відбору світлин для третього етапу, а вже із 70 фотографій були визначені 12 робіт-переможців.

9 червня 2013 р. у Києві в приміщенні освітнього центру «Майстер-клас», в рамках заходів приурочених Всесвітньому дню охорони навколишнього середовища, відбулась урочиста церемонія нагородження переможців конкурсу. Ними стали шість авторів: Катерина Красницька (Одеса), Сергій Криниця (Черкаси), Дмитро Балховітін (Донецьк), Ігор Дерев'ягін (Керч), Михайло Пецкович (Львів) та Слава Леонтєв.

Світлини-переможці Першого національного фотоконкурсу «Вікі любить Землю»

1 місце.

Катерина
Красницька,
м. Одеса.
«Світанок
на г. Ай-Петрі».

2 місце.

Сергій Криниця,
м. Черкаси.
«Дністровський
каньйон»
(місто Заліщики,
Тернопільська
область).

3 місце.

Дмитро Балховітін,
м. Донецьк.
«Склоподібне
оголення верхньої
крейди»
(м. Краматорськ,
Донецька область).

Слава Леонтъев «Ботанічний заказник
“Гірський масив Тепе-Оба”».
(західна частина масиву взимку, АР Крим).

Ігор Дерев'ягін,
м. Керч
«Грязьова
сопка
Обручев»,
(АР Крим).

Дмитро Балховітін,
м. Донецьк.
«Швидка квітнева вода»
(Регіональний ландшафтний
парк Зуївський,
Донецька область).

Дмитро Балховітін,
м. Донецьк.
«Український
степовий природний
заповідник
“Кам’яні Могили”»
(Донецька область).

Ігор Дерев'ягін,
м. Керч
«Тиха бухта»
(АР Крим).

Дмитро Балховітін,
м. Донецьк.
«Заказник
“Хапхальський”»
(АР Крим).

Сергій Криниця,
м. Черкаси.
«Озера
Ворожеська»
(масив Свидовець,
Карпати).

Михайло Пецкович,
м. Львів.
«Споруда “Білий слон”»
(Карпатський
біосферний заповідник).

Сергій Криниця, м. Черкаси.
«Острів Зелений»
(м. Корсунь-Шевченківський, Черкаська область).

Результати фотоконкурсу високо оцінили фахівці з природоохоронних проблем, відзначаючи, що зібрані світлини – єдина в Україні найбільш повна база зображень з коротким описом територій Природно-заповідного фонду України. Узагальнюючи матеріали фотоконкурсу, його організатори сформували каталог із 7 384 об'єктів Природно-заповідного фонду України, подаючи список пам'яток за зразком Атласу об'єктів Природно-заповідного фонду України, доповненого впродовж 2003-2012 рр. об'єктами, зареєстрованими у відповідності до рішень органів влади різних рівнів. Цікавим є регіональний підхід у систематизації матеріалів конкурсу, який дозволяє виокремити територіальну специфіку природних ресурсів України (нижче подається кількість природно-заповідних об'єктів по областях).

Київ 178 об'єктів
 АР Крим 156 об'єктів
 Вінницька область 401 об'єкт
 Волинська область 379 об'єктів
 Дніпропетровська область 149 об'єктів
 Донецька область 116 об'єктів
 Житомирська область 213 об'єктів
 Закарпатська область 456 об'єктів
 Запорізька область 63 об'єкти
 Івано-Франківська область 356 об'єктів
 Київська область 187 об'єктів
 Кіровоградська область 213 об'єктів
 Львівська область 236 об'єктів
 Луганська область 162 об'єкти
 Миколаївська область 135 об'єктів
 Одеська область 120 об'єктів
 Полтавська область 387 об'єктів
 Рівненська область 306 об'єктів
 Севастополь 11 об'єктів
 Сумська область 256 об'єктів
 Тернопільська область 586 об'єктів

<http://wle.org.ua/>

<http://ua.wikimedia.org/wiki/ВЛЗ>

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Images_from_Wiki_Loves_Earth_2013_in_Ukraine

http://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Проект:Вікі_любить_Землю

http://uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Проект:Вікі_любить_Землю/Списки

https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Wiki_Loves_Earth_2013

http://uk.wikinews.org/wiki/Категорія:Вікі_любить_Землю

https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Wiki_Loves_Earth_2014

<http://wikilovesearth.org/>

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Wiki_Loves_Earth_exposition_in_KPMG_2013

Харківська область 242 об'єкти

Херсонська область 77 об'єктів

Хмельницька область 490 об'єктів

Черкаська область 520 об'єктів

Чернівецька область 331 об'єкт

Чернігівська область 658 об'єктів

За матеріалами конкурсу була підготовлена з ініціативи і підтримки компанії «ОКІ» фотовиставка, яку презентували на церемонії нагородження переможців. Самобутня експозиція українських краєвидів викликала жвавий інтерес у київської громадськості. З 15 червня роботи переможців конкурсу «Вікі любить Землю» експонуються у столичному офісі аудиторської компанії KPMG Україна, після чого світлини переїдуть до іншої виставкової зали.

Національний фотоконкурс «Вікі любить Землю» отримав широкий міжнародний розголос. У серпні 2013 р. у Гонконзі на міжнародній конференції його було визнано одним із найактуальніших проектів регіональних відділень Фонду Вікімедіа, запропоновано стати міжнародним. Про своє бажання провести такий конкурс заявили Австрія, Греція, Канада, Росія, Ірак та інші.

Безперечно, фотоконкурс «Вікі любить Землю» має великі перспективи, і не тільки тому, що Природно-заповідний фонд України, який на сьогодні становить 4,5% площі території України (2815,5 тис. га), у 2015 р. передбачено збільшити до 10,4% , але, як писав класик світової літератури В. Гюґо: «Людина працює, облаштовуючи свою оселю, а оселя – її Земля». Усвідомлюючи цю просту істину, захоплюючись красою природи краю, кожен має нести особисту відповідальність за майбутнє рідної землі.

З матеріалами фотоконкурсу «Вікі любить Землю» можна ознайомитися:

*Руслана Маньковська,
 член журі конкурсів «Вікі любить пам'ятки»,
 «Вікі любить Землю»*